

використанні аналітики даних для прогнозування та прийняття управлінських рішень [1-3]. У результаті формується нова модель – Bio-Digital Cluster Ecosystem, яка поєднує біоекономічні та цифрові компоненти розвитку. Також інноваційний кластер у біоекономіці функціонує як складна відкрита система, що включає ядро (науково-дослідні центри, університети), бізнес-сектор (стартапи, корпорації, МСП), інституційну підтримку (державні органи, фінансові інститути), цифрову інфраструктуру та ринки збуту.

Для України розвиток інноваційних кластерів у біоекономіці має стратегічне значення в контексті: післявоєнного відновлення; інтеграції до ЄС; підвищення експортного потенціалу; розвитку аграрного та переробного секторів. Отже, інноваційні кластери у біоекономіці виступають ключовим механізмом забезпечення глобальних трансформацій та цифровізації економіки, які сприяють формуванню нових моделей виробництва, підвищенню конкурентоспроможності економік та досягненню цілей сталого розвитку, розвиток яких повинен базуватися на інтеграції біотехнологій, цифрових інновацій та інституційної підтримки, що дозволить сформувати ефективні, адаптивні та резильєнтні економічні системи.

Література

1. Лаврухіна, К. О. (2023). Кластери в промислових екосистемах – нові інноваційні тренди розвитку повоєнної України. Екологічна безпека та природокористування, вип. 4 (48), 62-73.
2. Пузирьова, П. В. (2025). Теоретико-методологічні засади трансформації бізнес-моделей в контексті сталого розвитку у сфері біоекономіки, урбанізації та цифровізації. Актуальні проблеми сталого розвитку, 2(7), 158-170.
3. Юр'єва, П. (2024). Територіальні інноваційні кластери та стійкий економічний розвиток регіонів. Економіка та суспільство, (63).

УДК 004:658:330.341.1

Шацька З.Я., д.е.н., професор,
Живко О.В., аспірант
Київський національний університет
технологій та дизайну

РОЛЬ СМАРТ-ТЕХНОЛОГІЙ В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах цифрової економіки інноваційний розвиток підприємств стає ключовою передумовою підвищення їх конкурентоспроможності. Смарт-технології, такі як штучний інтелект, інтернет речей, великі дані, хмарні рішення та інші, забезпечують новий рівень автоматизації, аналітики та управління бізнес-процесами на підприємстві. Вони формують основу смарт-

економіки, де рішення приймаються на основі даних у режимі реального часу [2].

Смарт-технології – це комплекс цифрових інструментів, здатних збирати, обробляти та аналізувати дані з метою автоматизації та оптимізації процесів. Вони поєднують такі компоненти, як інтернет речей, штучний інтелект та хмарні обчислення, що забезпечує взаємозв'язок між об'єктами, людьми та системами [1].

Використання смарт-технологій на підприємстві сприяє:

- підвищенню ефективності бізнес-процесів;
- створенню нових бізнес-моделей;
- розвитку інноваційних продуктів та послуг;
- покращенню якості управлінських рішень на основі аналітики даних.

Управлінські рішення, які прийняті з допомогою смарт-технологій дозволяють підприємствам:

- знижувати витрати за рахунок автоматизації бізнес-процесів;
- підвищувати гнучкість і адаптивність до змін ринку;
- персоналізувати продукцію відповідно до потреб споживачів;
- формувати додану вартість через інтеграцію у цифрові екосистеми.

Такі технології створюють передумови для формування довгострокових конкурентних переваг підприємства.

Попри значні переваги, впровадження смарт-технологій на підприємстві може супроводжуватися низкою проблем, серед яких:

- значні фінансові витрати на їх розробку та впровадження;
- недостатній рівень цифрових компетенцій персоналу;
- ризики кібербезпеки;
- необхідність трансформації організаційної культури.

Отже, смарт-технології відіграють визначальну роль в інноваційному розвитку підприємства, забезпечуючи цифрову трансформацію бізнесу та підвищення його ефективності. Їх впровадження дозволяє підприємствам не лише адаптуватися до сучасних умов, але й формувати нові джерела конкурентних переваг. Крім того, впровадження таких технологій сприяє оптимізації бізнес-процесів, покращенню якості прийняття управлінських рішень та підвищенню рівня взаємодії з клієнтами, що у довгостроковій перспективі створює основу для сталого розвитку підприємства, його гнучкості та здатності швидко реагувати на зміни ринкового середовища.

Література

1. Sharma S.K., Janssen M., Bunker D., Dominguez-Péry C., Singh J.B., Dwivedi Y.K., Misra S.K. Unlocking the Potential of Smart Technologies: Addressing Adoption Challenges. *Inf Syst Front.* 2023 May 27:1-6. DOI: 10.1007/s10796-023-10408-3.

2. Zhyvko, Z., Stadnyk, M., Shehynska, A., & Zhyvko, O. (2024). Management of innovative development of enterprises in the smart economy. *Economics, Finance and Management Review*, (2(18)), 44–50. URL: <https://doi.org/10.36690/2674-5208-2024-2-44-50>

УДК 332.1:338.43:330.341.1

Шацька З.Я., д.е.н., професор,
Когут А.Л., аспірант
Київський національний університет
технологій та дизайну

СМАРТСПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ТА АГРОІННОВАЦІЇ У РЕГІОНАЛЬНОМУ ВІДНОВЛЕННІ АГРОПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Відновлення агропромислового сектору України постає як ключовий пріоритет забезпечення стійкого функціонування національної економіки в умовах післявоєнного відновлення. Загострення воєнних викликів і наявність структурних дисбалансів обумовлюють потребу у впровадженні сучасних підходів до регіонального розвитку, серед яких провідне місце посідає концепція смартспеціалізації. Її застосування сприяє активізації інноваційної діяльності, ефективному використанні ресурсного потенціалу регіонів та формуванню конкурентних переваг.

Смартспеціалізація передбачає ідентифікацію унікальних конкурентних переваг регіону та концентрацію ресурсів на розвитку пріоритетних видів економічної діяльності. В її основі лежить процес підприємницького відкриття, що забезпечує взаємодію науки, бізнесу, влади та громади, сприяючи формуванню інноваційних екосистем. Впровадження даного підходу дозволяє підвищити ефективність використання ресурсів, стимулювати інноваційну активність та забезпечити структурну модернізацію регіональної економіки [1].

Агропромисловий сектор України має значний потенціал для реалізації смартспеціалізації, оскільки у більшості регіонів домінують види діяльності, пов'язані з виробництвом та переробкою сільськогосподарської продукції. Водночас, сучасні виклики потребують переходу від сировинної моделі до інноваційно орієнтованого розвитку. У цьому контексті ключові роль відіграють агроінновації, зокрема цифровізація сільського господарства, впровадження технологій точного землеробства, розвиток органічного виробництва, використання відновлювальної енергетики та глибока переробка агропродукції [2].

Синергія смартспеціалізації та агроінновацій формує основу для регіонального відновлення агропромислового сектору, що проявляється у:

- підвищенні конкурентоспроможності аграрної продукції на внутрішніх та зовнішніх ринках;